ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **T. M. N.**, zastoupeného advokátem Mgr. Quoc Tan Phamem, Kapucínské náměstí 303/5, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2020, čj. MV-100955-6/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 11. 2021, čj. 29 A 117/2020 - 146,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná zamítla odvolání a potvrdila rozhodnutí, kterým ministerstvo vnitra žalobci podle § 87l odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (ve znění účinném do 30. 7. 2019, dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zrušilo platnost povolení k trvalému pobytu. Stalo se tak proto, že žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 40 T 1/2015 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze sp. zn. 12 To 30/2015 odsouzen pro spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy k trestu odnětí svobody v délce šesti let. Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce, vyjádření žalované a replika

[2] Žalobce (stěžovatel) v kasační stížnosti zopakoval svou žalobní argumentaci. Namítl, že rozhodnutí správních orgánů nepřiměřeně zasahují do jeho soukromého

a rodinného života. Zrušení trvalého pobytu má podle stěžovatele stejné účinky jako vyhoštění. Správní orgány nezohlednily, že stěžovatel pobývá v ČR od roku 2001, nepřihlédly k trvalému pobytu jeho manželky a nezletilého syna, k vyživovací povinnost vůči synovi ani k řádnému výkonu zaměstnání. Mezi páchání trestné činnosti a vydáním rozhodnutí žalované uplynula navíc dlouhá doba. Ze zpráv o probačním dohledu plyne, že se stěžovatel snaží žít řádným životem. Začlenění do života ve Vietnamu bude pro něj náročné. Stěžovatel zmínil i zdravotní problémy (sinkonvexní skoliózu a bederní lordózu), s nimiž se léčí v Brně.

[3] Stěžovatel také uvedl, že společnou domácnost s rodinnými příslušníky nesdílí pouze formálně, a to z důvodu svého záznamu v trestním rejstříku. Ode dne 6. 8. 2020 je pak stěžovatel již uveden v nájemní smlouvě a v evidenčním listu jako další uživatel bytu spolu s manželkou a synem.

[4] Správní orgány ani krajský soud dostatečně nezvážily nejlepší zájem dítěte podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Stěžovatel navrhoval výslech nezletilého syna, zejména ke zjištění jeho názoru na odloučení od otce. Správní orgány tento návrh ignorovaly a nevyžádaly součinnost OSPOD ohledně synova stanoviska.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti cituje nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, který přiléhavě dopadá na jeho případ. Dále stěžovatel namítl, že vzhledem k nucenému vycestování z ČR nebude moci splnit podmínky stanovené trestním soudem pro osvědčení ve zkušební době. Podle stěžovatele správní orgány rozhodovaly podle neúčinné právní úpravy § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Správní orgány navíc porušily zásadu legitimního očekávání a zásadu oportunity.

[6] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s krajským soudem. Stěžovatel neprokázal, že by žil se svými rodinnými příslušníky. Žalovaná odkázala na rozsudky NSS ze dne 29. 5. 2020, čj. 5 Azs 220/2019 - 33, nebo ze dne 8. 10. 2021, čj. 5 Azs 314/2020 - 52. Plyne z nich, že trestná činnost rodiče může narušovat vztah mezi ním a dítětem. To platí obzvlášť v případě drogové trestné činnosti.

[7] V replice stěžovatel nesouhlasí s názorem žalované na sdílení společné domácnosti. Trvá na tom, že se správní orgány ani krajský soud dostatečně nezabývaly nejlepším zájmem dítěte. Rozsudky, na něž odkazovala žalovaná, na stěžovatelovu věc nedopadají. Správní orgány navíc neposoudily, zda stěžovatel se svou trestní minulostí může získat jiné pobytové oprávnění v ČR.

III. Posouzení věci

[8] Kasační stížnost je přípustná, neboť obsahuje alespoň základní polemiku s rozsudkem krajského soudu (*a contrario* usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019 - 63, č. 4051/2020 Sb. NSS). Přesto NSS upozorňuje, že kasační stížnost se velmi podobá stěžovatelově žalobě. Smyslem povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je přitom umožnit kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Kasační stížnost by proto měla především reagovat na konkrétní závěry rozsudku, zdůraznit přiléhavou judikaturu a vyložit nejpodstatnější námitky. NSS také připomíná, že řízení před správními soudy ovládá dispoziční zásada, v jejímž důsledku může kvalita

kasační stížnosti předurčit rozsah soudního přezkumu (rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 Afs 104/2004-54).

[9] Námitka týkající se porušení zásad legitimního očekávání a oportunity je nepřípustná. Stěžovatel ji totiž neuplatnil v žalobě, ač tak mohl učinit (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Ze stejného důvodu není přípustná ani námitka, že vzhledem k nucenému vycestování z ČR nebude stěžovatel moci splnit podmínky stanovené trestním soudem pro osvědčení ve zkušební době.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] NSS se ztotožňuje s krajským soudem, že podle čl. II odst. 1 zákona č. 176/2019 Sb., *řízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona*. Řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu bylo zahájeno dne 14. 12. 2018, tedy před nabytím účinnosti citované novely. Správní orgány proto postupovaly správně, pokud vycházely z § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 7. 2019.

[12] Stěžovateli bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 7. 2019, neboť *byl soudem České republiky pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce převyšující 3 roky.* O tom, že citovaná podmínka zrušení povolení k trvalému pobytu byla naplněna, není mezi účastníky spor. Stěžovatel se dopustil úmyslné trestné činnosti v oblasti drogové kriminality a byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 6 let. Nejednalo se přitom o první stěžovatelovo „klopýtnutí" – v minulosti mu již byl uložen podmíněný trest odnětí svobody rovněž za drogovou trestnou činnost

[13] Podstatná část stěžovatelových námitek míří vůči posouzení přiměřenosti zásahu, který způsobilo rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu. Správní orgány a krajský soud v rámci tohoto posouzení hodnotily povahu a závažnost porušení veřejného pořádku, resp. trestného činu, který stěžovatel spáchal. NSS k tomu uvádí, že překážkou vydání rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu by byl pouze zásah nepřiměřený. Přiměřenost je třeba posuzovat na základě kritérií stanovených zákonem a vyplývajících rovněž z judikatury ESLP ve vztahu k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato judikatura zohledňuje zejména: *(1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii" cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem* (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70).

[14] Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s (někdy) opačnými zájmy státu. Právo plynoucí z čl. 8 Úmluvy není absolutní a dává prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu. Především správní orgány tedy mají usilovat o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy cizince a společnosti (rozsudky NSS ze dne 18. 4. 2008, čj. 2 As 19/2008 - 75, ze dne 6. 12. 2011, čj. 8 As 32/2011 - 60, ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 6/2012 - 29, ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45, ze dne 14. 3. 2019, čj. 7 Azs 441/2018 - 32, nebo ze dne 16. 11. 2020, čj. 1 Azs 284/2020 - 19).

[15] Přezkoumávaná rozhodnutí správních orgánů hodnotí případ stěžovatele podle kritérií vyjmenovaných výše v bodě [13]. Jejich závěry mají oporu ve správním spise. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel se na území ČR dopustil závažné trestné činnosti, za kterou byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce převyšující 3 roky. Tím byly naplněny zákonné podmínky pro zrušení povolení k trvalému pobytu. Správní orgány neshledaly zásah do stěžovatelova soukromého a rodinného života jako natolik závažný, aby převážil nad veřejným zájmem na ochraně veřejného pořádku. NSS souhlasí s krajským soudem, že napadená rozhodnutí popisují z hlediska ohrožení veřejného zájmu závažnost stěžovatelovy trestné činnosti. Stěžovatel se dopustil závažného protiprávního jednání z oblasti drogové kriminality, neboť dlouhodobě (dokonce opakovaně) útočil na zájem společnosti na ochraně veřejného pořádku, ale i zdraví a života. Nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života nelze dovozovat pouze z délky jeho pobytu v ČR, tvrzených rodinných vazeb nebo doby, která uplynula od spáchání trestného činu. Závažnost a rozsah úmyslné trestné činnosti, stejně jako délka a druh trestu a spáchání více úmyslných trestných činů představují důvod, pro nějž v posuzované věci převažuje zájem na ochraně společnosti nad zájmem stěžovatele na ochraně soukromého a rodinného života. Správní orgány se zabývaly všemi okolnostmi, které stěžovatel uváděl ve svůj prospěch a nyní na ně odkazuje v kasační stížnosti. Tato stěžovatelova tvrzení však neměla vliv na závěr správních orgánů, že je namístě povolení k trvalému pobytu zrušit.

[16] Stěžovatel zmínil také své zdravotní problémy. Netvrdí však, že by vyžadoval zdravotní péči dostupnou pouze v ČR, byl závislý na péči jiných členů rodiny ani jiné okolnosti, které by mohly být pro vydané rozhodnutí relevantní.

[17] Krajský soud ani správní orgány nezpochybnily, že rozhodnutí zasáhne do stěžovatelova soukromého a rodinného života. Zdůraznily přitom, že ačkoli se stěžovatel snaží s manželkou a synem navázat harmonický vztah, je zjevné, že své blízké důsledkům svého dlouhodobého protiprávního jednání vystavil právě on. S tímto hodnocením se NSS ztotožňuje a v postupu krajského soudu ani správních orgánů neshledal pochybení. V řízení nevyšly najevo natolik závažné okolnosti soukromého a rodinného života stěžovatele, v jejichž důsledku by nebylo možné stěžovatelovo povolení k trvalému pobytu zrušit.

[18] NSS souhlasí i s tím, jak krajský soud posoudil stěžovatelovu bytovou situaci. Skutečností, že stěžovatel je od 6. 8. 2020 uveden v nájemní smlouvě spolu s manželkou a synem, se správní soudy nemohly zabývat, neboť nastala po vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Nadto vedle formálního stavu je podstatný i stav faktický,

tedy stěžovatelovo skutečné bydliště. V průběhu správního řízení však nebylo jednoznačně zřejmé, kde stěžovatel doopravdy bydlí.

[19] NSS se zabýval také námitkou, že správní orgány neučinily předním hlediskem svého rozhodnutí nejlepší zájem dítěte a ani krajský soud toto pochybení nezhojil. NSS s tímto tvrzením nesouhlasí. Jak uvedlo ministerstvo, Úmluva o právech dítěte požaduje ochranu práv dětí včetně práva udržovat kontakt s oběma rodiči. Nestanoví však, že oba rodiče musí žít se svým dítětem v jednom státě. Oddělení dítěte od rodiče naopak předpokládá a pro tuto situaci požaduje zabezpečit pravidelné osobní kontakty. Zrušení trvalého pobytu tento požadavek neporušuje. Stěžovatel sice pozbyl nejvyšší pobytové oprávnění, nebyl mu však zakázán pobyt na území ČR. Za synem proto může přicestovat na základě krátkodobého víza. NSS má za to, že již správní orgán prvního stupně nejlepší zájem stěžovatelova syna zohlednil, byť poměrně stručně. Z podkladů, které si ministerstvo vyžádalo (například domácí šetření ve stěžovatelově rodině) plyne, že vzalo v potaz stěžovatelova nezletilého syna v širších souvislostech. Stěžovatelův syn může pobývat v ČR se svou matkou, případně dalšími příbuznými. Kontakt se synem může stěžovateli zůstat zachován, byť k němu bude vést složitější cesta.

[20] Správní orgány také vysvětlily, že výslech rodinného účastníka je výjimečným důkazním prostředkem využívaným zejména k prokázání skutečností, které nelze zjistit jinak, nebo k vyjasnění sporné skutečnosti. O tyto případy se v posuzované věci nejednalo a výslech stěžovatelova syna byl tedy nadbytečný.

[21] Krajský soud uvedl, že při rozhodování o zrušení trvalého pobytu nelze vycházet jen z toho, že cizinec byl odsouzen za spáchání trestného činu. Je také třeba blíže zkoumat konkrétní okolnosti, které by dokazovaly, že chování cizince představuje hrozbu pro veřejný pořádek či veřejnou bezpečnost i v současnosti [čl. 27 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále „směrnice 2004/38/ES“) a nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20].

[22] V projednávané věci však ze správního ani soudního spisu neplyne, že by stěžovatelova manželka, jeho syn či jiná osoba ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců byli občany EU. NSS tedy koriguje závěr krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, čj. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS), neboť má za to, že správní orgány a krajský soud nebyly povinny posoudit, zda chování stěžovatele nyní představuje současnou hrozbu pro veřejný pořádek či veřejnou bezpečnost ve smyslu čl. 27 odst. 2 směrnice 2004/38/ES a nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 945/20.

[23] Zrušení povolení k trvalému pobytu navíc pro stěžovatele neznamená bezprostřední nutnost opustit území ČR – v tomto ohledu se tedy toto rozhodnutí liší od rozhodnutí o správním vyhoštění. NSS nepopírá, že stěžovateli vzniknou v důsledku rozhodnutí žalované určité obtíže, tyto obtíže však nejsou s ohledem na okolnosti věci způsobilé nepřiměřeně zasáhnout do jeho soukromého a rodinného života.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Kasační stížnost není důvodná, a proto ji NSS podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[25] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. května 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu